

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av fynd från kvarteret Rännilen i Stockholm

Linderson, Hans

2013

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2013). *Dendrokronologisk analys av fynd från kvarteret Rännilen i Stockholm*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2013:34). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

17 September 2013

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2013:34
Hans Linderson
**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV FYND FRÅN KVARTERET
RÄNNILEN I STOCKHOLM**

Uppdragsgivare: Stockholms Stadsmuseum, Box 15025, 104 65 Stockholm**Område:** Stockholm **Prov nr:** 93230-93248 ej 93239 **Antal sågtrissor:** 18**Dendrokronologiskt objekt:** Troligen äldre bryggor/kajkonstruktioner**Resultat:**

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Enhetliga dendro-kronologiska grupper och proveniens
93230	1	Tall	157	Sp=84, W	Ej datering	-	
93231	2	Tall	36	Sp=26, Ej W	Ej datering	-	
93232	3	Tall	91	Sp=30, Ej W	1823	1843 ± 20	Gotland
93233	4	Tall	199	Sp=73, Ej W	1851	1853 ± 3	Gotland
93234	5	Tall	251	Sp=70, W	1647	V 1647/48	Östra Svealand
93235	6	Tall	131	Sp=81, W	1634	V 1634/35	(A)
93236	7	Gran	118	W	1633	V 1633/34	Sydöstra Norrland
93237	8	Tall	141	Sp=51, W	1709	V 1709/10	(Gotland)
93238	9	Tall	117	Sp=57, W	1634	V 1634/35	A
93239	10	----	-----	-----	-----	-----	Provet saknas
93240	11	Tall	55	Sp=37, W	1640	V 1640/41	A
93241	12	Tall	125	Sp=83, W	1637	V 1637/38	Östra Svealand
93242	13	Tall	104	Sp=61, W	Ej datering	-	
93243	14	Tall	56	Sp=50, W	Ej datering	-	
93244	15	Tall	60	Sp=44, W	1662	V 1662/63	A
93245	16	Tall	86	Sp=42, W	1662	V 1662/63	A
93246	17	Tall	58	Sp=39, W	1662	V 1662/63	A
93247	18	Tall	60	Sp=33, W	Ej datering	-	
93248	19	Tall	124	Sp=75, W	1629	V 1629/30	Östra Svealand

Uppgifter inom parentes är inte helt säkra

Kommentarer till dateringen:**På förhand bestämd gemensam konstruktion**Prov 7-9

Två klart skilda dateringar uppträder, vinterhalvåret 1633/34-1634/35 samt vinterhalvåret 1709/10.

Prov 11-13

Två närliggande avverkningstider uppträder vinterhalvåret 1637/38 respektive 1640/41.

Prov 14-15

Prov 15 dateras till 1662/63, detta virke har en god dendrokronologisk samhörighet med prov 16, 17

En dendrokronologiskt enhetlig grupp, "A" (se tabellen), har proveniens östra Svealand eller nordöstra Götaland. Övriga med samma proveniens saknar dendrokronologisk korrelation.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger markeras provens gemensamma drag, ”enhetlig grupp” samt proveniens.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812